

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 15.1.2020

ČÍSLO: 003/2020

VYBAVUJE: ING. DRIENIKOVÁ, PHD.

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

NÁRODNÝ PROGRAM ZNIŽOVANIA EMISÍ

I. Úvod: Ministerstvo životného prostredia SR predložilo dňa 10. januára 2020 Stálej pracovnej komisii na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „Komisia“) na skrátené predbežné pripomienkové konanie materiál *„Národný program znižovania emisií“*. Materiál predpokladá pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie vrátane vplyvov na MSP, pozitívne sociálne vplyvy a pozitívne vplyvy na životné prostredie.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu zásadné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia žiada predkladateľa o doplnenie materiálu o analýzu vplyvov na rozpočet verejnej správy, keďže obsahuje opatrenia so značným potenciálnym dopadom na rozpočet verejnej správy (napr. zjednotenie sadzby dane pre benzín a naftu v období do 5 rokov), ktoré nie sú vyčíslené v doložke vybraných vplyvov. V prípade vplyvov na rozpočet verejnej správy je potrebné upraviť aj časť 9. Vplyvy navrhovaného materiálu doložky vybraných vplyvov. Vplyvy na rozpočet verejnej správy sú uvádzané ako „žiadne“, čo je však zároveň v rozpore s dodanou Analýzou Svetovej banky, kde je vyčíslený dopad na štátny rozpočet pre niektoré opatrenia. Pre informáciu uvádzame, že ak materiál nemá žiadne vplyvy na rozpočet verejnej správy, potom sa rozpočtová zabezpečenosť vplyvov neoznačuje.

V nadväznosti na uvedené tiež žiadame, aby negatívne vplyvy vyplývajúce z tohto materiálu, ako aj ďalších nadväzujúcich materiálov, boli zabezpečené v rámci schválených limitov dotknutých kapitol a subjektov verejnej správy.

Komisia ďalej žiada doplniť termín začiatku a ukončenia PPK.

V časti 4. Dotknuté subjekty žiadame doplniť okrem sektorov, ktorých sa strategický dokument dotýka, aj dotknuté subjekty, t. j. podnikateľskú sféru, občanov - domácnosti, štát podľa JM: II. OBSAHOVÉ POŽIADAVKY DOLOŽKY: „Uvedú sa všetky typy subjektov, ktorých sa daný návrh týka, či už priamo alebo nepriamo.“

V časti 5. Alternatívne riešenia žiadame v zmysle JM doplniť, kde sa uvádza minimálne nulový variant, t. j. analýza súčasného stavu, v rámci ktorej sa uvedú dôsledky vyplývajúce z dôvodu absencie právnej úpravy alebo nelegislatívneho materiálu, resp. z dôvodu ich neprijatia. Keďže materiál hovorí o Národnom

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

programe znižovania emisií ako o referenčnom scenári, žiadame tiež doplniť ďalšie 4 dekarbonizačné scenáre, o ktorých sa hovorí na str. 13 dokumentu.

Časť 6. Vykonávacie predpisy žiadame dopracovať v zmysle JM: „V prípade, ak sa plánuje prijatie alebo zmena vykonávacích predpisov, vyznačí predkladateľ v doložke Áno a uvedie, ktorých predpisov sa zmena dotkne. Ak nie je možné uviesť presný názov vykonávacieho predpisu (napr. v prípade, ak ešte nie je prijatý), popíše predkladateľ oblasti, ktoré ním budú upravené, príp. problémy, ktoré by mal vykonávací predpis riešiť.“

V nadväznosti na časť 7. Transpozícia práva EÚ, ktorá uvádza že nejde o transpozíciu, žiadame upraviť výstižnejšie text v popise v časti Charakteru predkladaného materiálu.

V časti 9. Vplyvy navrhovaného materiálu Komisia žiada vyznačiť aj negatívne sociálne vplyvy v súlade s Analýzou sociálnych vplyvov. Nesúhlasíme s hodnotením sociálnych vplyvov predloženého návrhu len ako pozitívnych. Návrh predpokladá negatívne sociálne vplyvy na hospodárenie dotknutých domácností (bod 4.1 analýzy sociálnych vplyvov), ktoré výrazne zasiahnu najmä zraniteľné domácnosti (čo naznačuje aj predložená analýza sociálnych vplyvov). V súvislosti so znižovaním emisií a plnením opatrení na dosiahnutie stanovených cieľov bude nevyhnutné (a predložený materiál to aj vo svojich cieľoch na znižovanie emisií predpokladá), aby sa domácnosti zabezpečovali najmä nízko-emisnými zariadeniami a energeticky vyhovujúcim bývaním, čo prináša značné vplyvy na výdavky dotknutých domácností, ktoré sa však postupne v budúcnosti pozitívne prejavia vo výdavkoch na zníženú spotrebu energií. Pre zraniteľné domácnosti bude bez systémovej podpory takéto zabezpečenie nedostupné a nebudú tak schopné dosiahnuť zníženie spotreby energií svojej domácnosti, čo v tejto súvislosti spôsobí výrazné zvýšenie výdavkov na energie, resp. nemožnosť zabezpečiť sa dostatočným prísunom energií.

Ďalej žiadame vyznačiť aj vplyvy na služby pre občana v súvislosti s opatreniami uvedenými napr. str. 65.

V časti 12. Zdroje žiadame uviesť ďalšie referencie k Analýze Svetovej banky, prípadne doplniť link.

K analýze vplyvov na podnikateľské prostredie

Komisia odporúča predkladateľovi bližšie vysvetliť tabuľku nákladov opatrení vypracovaných v spolupráci so Svetovou bankou, ktorá je uvedená v časti 3.3.1 Priame finančné náklady. Z tabuľky vyplýva, že uvedené vyčíslené náklady vo výške 486,7 mil. eur predstavujú dopad na štátny rozpočet na roky 2020-2030. Z uvedených informácií v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie teda nie je zrejmé, či uvedené náklady regulácie predstavujú náklady na podnikateľské prostredie alebo plánované výdavky štátneho rozpočtu, prípadne sú náklady vyčíslené spoločne na verejný i súkromný sektor. V prípade, že ide o náklady na štátny rozpočet, žiadame predkladateľa o správne umiestnenie uvedených nákladov do predmetnej analýzy vplyvov na štátny rozpočet a vyčíslenie nákladov a úspor predmetných opatrení na podnikateľské prostredie.

V časti 3.1:

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

- žiadame doplniť počet dotknutých podnikateľských subjektov podľa jednotlivých sektorov;
- žiadame doplniť, ako sa opatrenia dotknú výrobcov kotlov, ktorí sú uvedení časti 3.1 (v Analýze nie je uvedený popis opatrení, ktoré sa ich dotknú);
- dopravný sektor je hodnotený len z pohľadu pozitívnych vplyvov na podnikateľské prostredie, z hľadiska dobudovania infraštruktúry a jej využiteľnosti. Absentuje však negatívny vplyv v súvislosti s priamymi vplyvmi na jej vybudovanie. Ďalej, v súvislosti s bezemisnou dopravou nie sú započítané náklady na zmenu vozového parku, keď budú staré autá „spracované“, atď.

V časti 3.2 žiadame doplniť, ako dlho trvali konzultácie, a tiež žiadame dopracovať hlavné témy konzultácií, ich výsledky a hlavné závery, ktoré sa podarilo do materiálu zapracovať.

K časti 3.3 žiadame vysvetlenie prevzatej tabuľky, nákladov opatrení, ktoré sú riešené ako dopady na štátny rozpočet a boli použité ako náklady na podnikateľské prostredie.

- Pokiaľ by sme vychádzali z predpokladu, že materiál nezakladá žiadne vplyvy na štátny rozpočet, musíme počítať, že všetky náklady priame aj nepriame, ktoré vyplynú z prijatých opatrení, bude znášať podnikateľská obec a občania. Preto žiadame doplniť podrobnú analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie v členení podľa jednotlivých sektorov (doprava, priemysel, energetika, poľnohospodárstvo) – ktorá posúdi opatrenie z pohľadu podnikateľa vždy z hľadiska prínosu, aký benefit mu realizácia opatrenia prinesie, ale rovnako, aké náklady, či už jednorazové alebo cyklické, bude musieť vložiť do plnenia jednotlivých opatrení, záväzkov a povinností.

Konštatovanie v časti 3.4 Konkurencieschopnosť, že „za predpokladu finančnej podpory zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu sa zníženie konkurencieschopnosti na trhu neočakáva“, je v rozpore s vyznačenými vplyvmi tohto materiálu. Toto konštatovanie je veľmi nepresvedčivé, chýba podklad, o ktorý by sa mohlo oprieť. Napriek tomu, že nie sú známe presné finančné náklady spojené s opatreniami pre jednotlivé sektory, bolo by vhodné zaoberať sa modelovými príkladmi dopadov aj na konkurencieschopnosť v jednotlivých dotknutých sektoroch.

K analýze sociálnych vplyvov

V bode 4.1 – vplyvy na hospodárenie domácností – považuje Komisia za potrebné kvalitatívne a tiež kvantitatívne zhodnotiť vplyvy uvedené v pripomienke týkajúcej sa nesprávneho vyhodnotenia sociálnych vplyvov predloženého návrhu, a to v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov, pričom je potrebné sa zamerať na dotknuté zraniteľné skupiny. V prípade, že predkladateľ nevie vykonať kvantitatívne hodnotenie v súlade s uvedeným metodickým postupom, je potrebné uviesť dôvod chýbajúcej kvantifikácie a doplniť aspoň modelové príklady na jednu domácnosť – a to v prípade domácnosti, ktorá sa zabezpečí nízko-emisnými zariadeniami a energeticky vyhovujúcim bývaním; a v prípade zraniteľnej domácnosti, pre ktorú bude takéto zabezpečenie cenovo nedostupné, čo bude mať za následok zvýšenie výdavkov za nezníženú spotrebu energií.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

Predložené hodnotenie uvedené v bode 4. 1 analýzy je potrebné primerane upraviť a presunúť do bodu 4.2 – prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, a to z dôvodu, že predkladateľ zhodnotil opatrenia, ktoré primárne zlepšujú tieto prístupy (hodnotené v bode 4.2) resp. hodnotí navrhovanú podporu domácností s cieľom zníženia jej produkcie emisií, a to na najmä vo forme pripravovaných dotácií, ktoré však nezasiahnu plošne všetky negatívne dotknuté domácnosti. V tomto hodnotení je potrebné zamerať sa v prvom rade a zároveň podrobnejšie na opatrenia, ktoré sa navrhujú na podporu obyvateľstva v predloženom materiáli a ktoré neboli už predmetom iného materiálu schvaľovaného vládou Slovenskej republiky, ktorého súčasťou bolo (resp. malo byť) aj hodnotenie jeho vybraných vplyvov.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

Ing. Rastislav Chovanec, PhD.
predseda Komisie